

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Rikostaustaisten työelämäosallisuuden kiihdyttämö - HOOK
Hakemusnumero	R-01317
Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan MYRS 8.3.2024
Hakijan virallinen nimi	Kuntoutussäätiö sr (204864)
Osatoteuttajat	Rikoksettoman elämän tukisäätiö sr (204865)
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen
Alkamispäivämäärä	1.4.2024
Päättyispäivämäärä	31.3.2027

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Tässä 1.4.2024-31.3.2027 toteutettavassa Kuntoutussäätiön ja Rikoksettoman elämän tukisäätiön (RETS) yhteistyöhankkeessa **kehitetään** Uudellemaalle **kansalaisjärjestölähtöinen yhteistoimintamalli, joka tukee sekä rikosseuraamusasiakkaita ja rikostaustaisia henkilöitä että ko. henkilöitä työllistäviä työnantajia.** Hankkeessa **selvitetään** rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten henkilöiden **työelämäosallisuuden esteitä** sekä **kehitetään** yhdessä kokemusasiantuntijoiden ja asiakkaiden kanssa **toimenpiteitä**, jotka vastaavat kohderyhmän tarpeisiin heidän **osallisuutensa lisäämiseksi ja työelämätaitojen vahvistamiseksi.** Hankkeessa kehitetyt, pilotoidut ja mallinnetut toimenpiteet **juurrutetaan osaksi hankkeen toteuttajien kansalaisjärjestölähtöistä toimintaa sekä hankkeen sidosryhmien toimintaan.** Kansalaisjärjestölähtöisen yhteistoimintamallin tarkoituksen on **tukea** rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten **työelämäosallisuutta** sekä **estää uusintarikollisuutta ja syrjäytymistä Uudellamaalla.**

Rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten henkilöiden **osallisuudelle ja työllistymiselle on monia esteitä. Yksilötason taustatekijät**, kuten huono terveydentila, päihdeongelmat, heikko koulutustaso ja työkokemuksen puute, heikentävät jo sellaisenaan rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten henkilöiden osallisuutta ja työmarkkina-asemaa. Myös rikosseuraamuksen itsessään on todettu vaikuttavan kielteisesti osallisuuteen ja työllistymismahdollisuuksiin. Esimerkiksi **tieto rikosseuraamuksesta** voi toimia leimaavana signaalina potentiaalisille työnantajille, heikentäen työllistymismahdollisuuksia edelleen. Perustellusti voidaan todeta, että tämän ryhmän **mahdollisuus löytää töitä avoimilta työmarkkinoilta** olisi parhaassakin tapauksessa **huomattavan heikko.**

Työllistyminen ja muu osallisuuden mahdollistava toiminta sen sijaan toimii rikosseuraamusasiakkaille ja rikostaustaisille henkilöille **muutoksen mahdollistavina ”koukuina”** (hooks for change), jotka yhdessä henkilön muuttuvan identiteetin ja muuttuvien arvojen kanssa mahdollistavat rikoksettoman elämäntavan. Suomessa vapautuvista vangeista **jopa 60 %** palaa rikolliseen elämäntapaan eli **uusi rikoksen.** Onkin tärkeää, että rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksien lukuisista esteistä ja ongelmista huolimatta, heille **kehitetään erilaisia osallisuutta ja työllistymistä tukevia toimintamalleja, jotta heidän olisi mahdollista omaksua rikokseton elämäntapa.** Samanaikaisesti tulee tehdä

yhteistyötä myös **julkisten palveluiden tarjoajien sekä työnantajien kanssa**, jotta rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten henkilöiden työllistymisen esteitä puretaan myös heidän rakenteissansa ja asenteissa.

Hankkeen varsinaisen **kohderyhmän muodostavat** heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja suurimmassa huono-osaisuusriskissä olevat **rikosseuraamusasiakkaat ja rikostaustaiset aikuiset Uudellamaalla sekä heidän kanssaan toimivat kansalaisjärjestöt** (erityisesti Kuntoutussäätiö ja Rikoksettoman elämän tukisäätiö) **ja työnantajat**.

Hanke edistää myös Oikeusministeriön strategian (2022) vaikuttavuustavoitetta 5, rikollisuus ja turvattomuuden tunne vähenevät. Oikeusministeriön strategian ko. vaikuttavuustavoitteella pyritään mm. uusintarikollisuuden ehkäisemiseen ja yhteiskuntaan integroitumisen edistämiseen, jotka ovat myös tämän hankkeen päätavoitteita.

Hankkeen kansalaisjärjestölähtöistä toimintamallia kehitetään alusta lähtien toiminnan juurruttamisen näkökulmasta ja **tavoitteena on varmistaa syntyvän yhteistoimintamallin jatkoedellytykset Uudellamaalla**. Kuntoutussäätiö ja Rikoksettoman elämän tukisäätiö sekä muut hankkeen kehittämistyöhön aktivoidut toimijat jatkavat kehitetyn toimintamallin mukaista toimintaa Uudellamaalla. Hankkeen **tuloksia** on myös **mahdollista levittää** muihin vastaavan kaltaisiin organisaatioihin **valtakunnallisesti**.

Lisätietoja hakemuksesta

Kuntoutussäätiö sr

- nettokustannukset 264 793 €
- haettavan avustuksen määrä 198 595 € (75 %)
- omarahoitus 66 198 € (25 %)
- hakee kevään 2024 haussa STEA:lta avustusta omarahoitusosuuden kattamiseen

Rikoksettoman elämän tukisäätiö sr

- nettokustannukset 412 128 €
- haettavan avustuksen määrä 309 096 € (75 %)
- omarahoitus 103 032 € (25 %)
- hakee kevään 2024 haussa STEA:lta avustusta omarahoitus osuuden kattamiseen

Hankkeeseen osallistuu 7 yritystä ja 310 henkilöä.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	676 921 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	676 921 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	507 691 € (75 %)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on ohjelma-asiakirjan mukainen ja rahoituskelpoinen ja se täyttää yleiset valintakriteerit. Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue ja rakennepolitiikan ohjelman erityistavoitetta 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke ohjelman mukaisesti rakentaa uutta osaamista ehkäisemään syrjäytymistä, edistämään osallisuutta, aktiivista toimijuutta sekä työllistymismahdollisuuksia. Hankkeen toimet kohdentuvat merkittävässä huono-osaisuusriskissä oleviin rikosseuraamusasiakkaisiin ja rikostaustaisiin aikuisiin. Hankkeessa myös vahvistetaan kansalaistoimijalähtöisiä toimintatapoja. Hankkeen

toiminta osuu parhaiten tukitoimiluokkaan 153: keinot heikommassa asemassa olevien henkilöiden yhteiskuntaan integroimiseksi ja uudelleen työllistämiseksi.

Hankkeen **päätavoitteena** on **tukea rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten työelämäosallisuutta** sekä **estää uusintarikollisuutta ja syrjäytymistä**. Hankkeessa tunnistetaan, tunnustetaan ja **puretaan** kohderyhmän **työelämäosallisuuden esteitä** ja **vahvistetaan osallisuutta ja työelämätaitoja yhdessä kehitettyjen toimenpiteiden avulla**. Rikosseuraamusasiakkaille ja rikostaustaisille rakennetaan **kuntoutus-, oppimis- ja työllistymispolkuja**, joilla vahvistetaan heidän osallisuuttaan yhteiskuntaan ja työelämään. Hankkeen aikana Uudellemaalle juurrutetaan työelämäosallisuutta tukeva ja syrjäytymistä estävä **kansalaisjärjestölähtöinen yhteistoimintamalli**, joka rikosseuraamusasiakkaiden ja rikostaustaisten aikuisten lisäksi **tukee myös** edellä mainittujen **työnantajia**. Hankkeessa kehitetyt, pilotoidut ja mallinnetut toimenpiteet juurrutetaan osaksi hankkeen toteuttajien kansalaisjärjestölähtöistä toimintaa sekä hankkeen sidosryhmien toimintaan.

Hanke koostuu **neljästä (4) työpaketista** ja sen aikana järjestetään kyselyitä, erilaisia työpajoja (3+6) ja huolehditaan toimenpiteiden pilotoinnista, mallintamisesta, arvioinnista sekä levittämisestä. Hankehakemuksessa ei kerrota tarkemmin työpajojen kestoista ja siitä pilotoidaanko työpajat kerran vai useammin ja kuinka monta asiakasta osallistuu työpajaan kerralla. Ei tarkenneta myöskään sitä, ovatko useammat pajat meneillä samanaikaisesti vai järjestetäänkö yksi paja kerralla. Tämä vaikeuttaa myös hankkeen resurssoinnin tarkoituksenmukaisuuden arviointia.

Hanke sai kaikissa erityisten valintakriteerien mukaisessa arvioinnissa 1–4 pistettä. Parhaat pisteet annettiin kohderyhmästä sekä heidän pärjävyyden edistämisestä kohti koulutusta ja/tai työtä. Myös hankkeen toimenpiteet syrjäytymisen torjunnan edistämiseksi nousivat pisteytyksessä myönteisesti esiin. Lisäksi horisontaalisten valintaperusteiden pohjalta annetut pisteet olivat hyvät. Parhaat pisteet annettiin sukupuolten tasa-arvon huomioimisesta hankkeessa sekä EU:n perusoikeusasiakirjan mukaisten perusoikeuksien noudattamisesta.

Loppuyhteenveto: hakemus sai pisteitä 28/42 ja pärjäsi vertailussa muiden samassa haussa saapuneiden hakemusten kanssa.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleiset arviointikriteerit 18.12.2023 Hämeen ELY-keskuksen arviointiryhmän kokouksessa.
Asiantuntijoiden lausuntokierros 19.12.–10.1.2024.
Erityiset arviointikriteerit 16.1.2024 Hämeen ELY-keskuksen arviointiryhmän kokouksessa.

Hankkeen kanssa käydään neuvottelut, jossa käydään läpi edellä mainitussa kohdassa esiin nostetut tarkennustarpeet.

Hanke esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan maakunnan kehyksestä.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä.